

Numărul 19.

Oradea-mare 1326 maiu 1901.

Anul XXXVII

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

Strigoiiul*

Acum tu poți s'o 'ntrebi, că n'ar răspunde.
 Punându-și pe genunchi uttatul fus,
 Pe-un scaun vechiă în fața vetrei scunde,
 Privește 'n foc, și Domnul știe pe-unde
 E gândul mamei dus.

E singură pe lume, și pierdută.
 Bărbatul ei, sunt anți de când a dat
 Pe Bistrița 'n vârtă, mănând o plută.
 Rămase-așă de Dumnezei bătută
 Să toarcă biata 'n sat.

Și-acum de-abia s'a 'nchis mormântul bine
 Pe singuru-ți copil ajuns flăcău,
 Și-au și 'nceput cu șoapte 'ntre vecine —
 N'au pe-altu 'n sat? Dar cine știe, cine?
 De ce-ar vorbi de rău?

Ea-î vede 'n colț mormântul sur, iar șirul
 De plopi înalți se sbuciumă cântând,
 Și-î plin de-un vuet jalnic cimitirul —
 Tresare-acum. Ea dă să-și toarcă frul,
 Și-l uită în curând.

De-odată 'ntoarce capul fulgerată
 Spre prag. Dar nu-î nimic. I s'a părut
 Că sună clanța ca din mâni purtată,
 Se 'ntoarce spre fereastr'-apoi deodată,
 Dar geamul e tăcut.

Se uită lung la geam. E noapte-afară,
 Și lună 'n cer ca ziua. Și-î târziu.
 Se uită 'n gîur prin colțuri, spre cămară...
 Și-apoi se 'ntoarce 'ncet spre ușă iară —
 Tăcere și pustiu.

De prânz tătucului.

* Din volumul pus sub presă.

Se scutură, cu frig, pe scaun mama
 Și 'nchide ochii strîns, și stă pe loc.
 A fost icoana 'n colț, pocnise rama.
 Ea-și șterge ochii umezi cu năframa
 Și iar privește 'n foc.

Dar ătă pe mormânt lumini s'arată.
 Cum stău țintiți spre om, de prin strimtori
 Doi ochi de lup prin noaptea 'ntunecată,
 Așa doi ochi de foc spre cruce cată
 Și stău nemișcători.

Motan sbîrlit cu spete 'ngârbovite
 Stă 'n culme de mormânt, venit din ăd:
 Dar crucea nu-l înfruntă! Și topite
 Se sting încet luminile 'ndrăcite
 Și 'n hăul nopții cad.

Pe scaun a 'nghetat acum bătrâna.
 Căci tot mai mult se sbate pe mormânt
 Și saltă sbuciumată 'n sus țărîna,
 Părea că din adânc o svîrl cu mâna —
 Ferească unul sfînt!

S'aud horcăituri de om ce moare,
 Străpuns de cel ce-î sta 'n genunchi pe piept,
 Răsare-un cap cu plete sburătoare,
 Un piept, și-un om, și ătă-l în piciorore
 Stă 'n zarea lunii drept.

Cum gâlgăe la vaduri apa 'n gârle,
 Gîngave vorbe rare din gură-î ies,
 Îl joacă șerpi în sîr, în pîr șopîrle;
 Iar pieptu-î răsufînd, bolnav s'asvêrle
 Mai tare și mai des.

Tărîndu-și giulgtul alb spre gard se duce.
 Iar roșii-î ochi ca doue flacări ard.
 Întinde-un braț spre par ca să-l apuce,
 Punînd apoi piciorul stîng pe-o cruce
 El sare peste gard.

Nici pașii nu-î sunară pe morminte,
 Nici umbră 'n urma lui nu s'a vîdît,
 Ca surul nor de fum trecu 'nainte —
 Subt gard s'aud oftări, s'aud cuvinte
 Și plînge-un glas gemut.

Se sbate 'n chin drăcesc, el varsă pară.
 Își smulge giulgtul putred de pe trup,
 Se pleacă 'n patru brînci în chip de flară,
 S'avêrle peste eap, și 'n urmă țară.
 Păziți-ve că-î lup!

Și bate 'n fălcă, să mușce și s'omoare,
 Iar spume verzi îi picură ferbinți
 Din gura-î cu gingii sîngerătoare,
 Pămînt imprăscie 'n urmă-î din picioare,
 Și mărăe 'ntre dinți.

Cu labelle pe giulgtu, el îl sfășie,
 Și 'n gură-l ă și-l scutură prin vînt,
 Turbat el roade 'n dinți căte-o fășie,
 Frămîntă 'n loc pămîntu 'n vrășmășie
 Și mușcă din pămînt.

Îl vezi? Pe după gard în goană vine
 Și ese 'n drum; spre sat alearg' acum,
 Iar coada ridicată 'n sus o ține —
 De ești pe drum, dă 'n lături, tu creștine,
 Să nu te afle 'n drum!

Acum e la răsucii și stă și scurmă
 Și-adurmecă pămîntul într'un loc —
 Suflarea bîetei mame-acum se curmă,
 Că n'afle 'ntoarsă lupul nici o urmă,
 Și-aleargă val de foc.

El intră 'n sat, ă drumul peste vale.
 Încep să urle-a moarte câni 'n sat
 Și fug spre uși de tinzi, ferind din cale;
 În turn, în clopot limba url' a jale
 Un dang înflorat.

Creștinii căți nu dorm cu spaîmă chiamă
 Pe Maica lui Hristos și-aprind grăbit
 Tămăe și-usturoii pe-un vas de-aramă.
 Ea singură 'n căscioară, blata mamă,
 Stă chip înmărmurit.

Ea-l vede cum despică 'n doue satul;
 E creș la pîr și 'nalt cât un vițel,
 Învêrte ochi de flacără, turbatul,
 Și-î țute 'n mers și-î negru ca pecatul
 Că-î Duhul reu în el.

Ea nici nu 'nchide ochii să nu-l vadă,
 Nu tremură de el, nu-ș face cruci.
 Cădî icoana 'n colț. Putea să cadă!
 Strigoii e aici, el e 'n ogradă,
 Sărit peste uluci.

Acum la ușa tinzii, iar zăvorul
 S'aruncă singur, sgomotînd, din loc.
 E 'n tindă. E pe prag. A pus piciorul
 În cas' acum. A intrat ucigătorul,
 Dar ea se uită 'n foc.

Cu ochii fîroși privește-o clipă
 La ea și 'nvêrtejit s'avêrle-apoi,
 Cu dinții-î prinde-a poalelor aripă, —
 Ea sare-atunci nebună 'n sus și țipă:
 „Săriți că e strigoii“.

Atât a fost. Nici alt cuvînt, nici luptă;
 Căci nimeni din vecini n'o auđi.
 Dar moartă o gîsira în zor, și suptă,
 Și 'n giurul ei bucăți de haină ruptă,
 Creștinii-a doua zi.

RĂSBUNARE.

— Fantasic. —

Ploaună. — Satul doarme de mult; nu se aude decât rar lătratul vr'unui câne și din când în când stropii de ploae picurând din streășină: Pic-pic... Singură, numai locuința directorului penitenciarului e luminată; dar se 'ntunecă în curând și dânsa. Prin beznă se zărește la geam o umbră albă. E Stroe, directorul, care e agitat și nu poate să doarmă; a deschis fereastra și cu capul în palmă, ascultă cântecul monoton al streășinii: Pic-pic... Departe, se aude strigătul prelung al sentineli: Nr. 1, bineeeee!...

În aer miroase a sevă, a primă-vară. Ce contrast între natură și 'ntre sufletul lui! Se simte bătrân, și desarmonia aceasta între el și natură îl întristează. Ca nici odată îl năpădesc amintirile. Rënd, pe rënd, ca într'un cinematograf, își vede tablouri din viața lui. Ce parodie de viață! Orfan din fașe, își amintește cu groază de zilele copilăriei. Le petrece pe toate între zidurile negre ale unui internat, străin și singur, închis până și în vacanții, ca tâlharii pe care soarta îl adusese să-i păzească acum. Noroc că-i rămăsese câteva parale; inse un tutore milos găsisese mijlocul să i le cheltuiască aproape pe jumătate. Odată ajuns la majorat, ar fi putut să-l tragă la răspundere; dar îl iertase; era foarte bucuros că putea fi în sfârșit liber, stăpân pe avutul și pe persoana lui. Câte visuri nu-ș făcuse el în liniștea tristă a nopților de la internat! Ca mai toți desmoșteniții, fusese atras de ideile umanitare ale socialiștilor, și acum își pusese în gând să schimbe lumea. Cu ce ochi se uită la oratorii cari vorbeau în intrunirile socialiste, și cum le sorbiă cuvintele! Câți ani și-a bătut capul cătând să deslege problema înfrățirii oamenilor! Cu timpul începuse să țină suvențări chiar dânsul, ajunsese idolul muncitorilor. Nu era nefericit care să se adreseze la dânsul și căruia să nu-i facă bine, — ajunsese și doctor de suflete, vindecând multe răni numai cu o vorbă. Vecinic palid și abătut, suferia de durerea tuturor, de neputința de a alina toate suferințele. Punga îi era totdeauna deschisă să ajute grevele, trimitea bani chiar și în străinătate, până când rămăsese sărac lipit pământului. Dar ce-i sărăcia, când ești tiner, sănătos și porți în suflet un ideal?

Streășina cântă înainte: Pip-pic... Și departe, sentinela: Nr. 3, bineeeee!...

Stroe zimbește trist. Naiv ce-a fost! El și-a dat averea, sufletul și cei mai frumoși ani din viața lui, ea să facă locul altora! Când a isprăvit banii, nu s'a mai uitat nimeni la dânsul; muncitorii pe care-i ajutase l-au înjurat. Și acum i se sue sângele în cap când își amintește de seara când i s'a dat vot de blam și a eșit huiduit din sală. Strigătul „Afară! Afară!” îi urue și acum în urechi. D'apoi fiorul care i-a trecut prin inimă când i s'a spus că bustul lui glorios, altă-dată încoronat cu lauri, fusese spânzurat de tavan, în batjocoră. Nici n'a mai dat pe la club, și-a plecat să-și ascundă rușinea și durerea departe în lume, în fundul unui sat de munte, să nu mai vadă, să nu mai audă! Ah! scârba pe care și-o aruncă în suflet nerecunoștința! Capul i-a ramas înse limpede; vede că nu numai lui i s'a întemplat așa,

că reul e pretotindenii. Pe lume învinge cine e mai șiret; nu poate fi frăție, fiind că frate cu frate și une-ori tot nu trăesc bine. Nenorocirea e fatal legată de existență; trebuie să rabdi și să tacii. Nu poate fi egalitate, fiind că natura a făcut pe unul mai tare și pe altul mai slab, pe unul mai deștept și pe altul mai prost. Viața e un lanț de nenorociri, cea mai mică dintre toate poate e iubirea — și totuș ea dă naștere la toate. Să iubească dar! poate prin tr'ensa un alt ideal va naște!

Streășina-și urmează cântecul: Pic-pic...
Și departe sentinela: Nr. 5, bineeeee!...

Stroe tresare. Se uită în aer, par c'ar vedea ceva. O zărește pe Ea, așa cum era, înaltă, brună, frumoasă, mlădioasă, cu ochii albaștri, cu dinții ca mărgăritarul. Dă să plângă, dar își stringe pleoapele nervos, să nu-i mai apară vedenia. Prea e dureroasă amintirea asta! Nici nu vrea să se mai gândească la dânsa, și trece repede înainte.

Cineva i-a spus că munca te face să-ți uii de toate, și s'a întors în oraș să-și caute o ocupație. Cu reputația de fost socialist, i-a fost cam greu să găsească; dar, în sfârșit, prin protecție și sirguintă a găsit. Director la un penitenciar! Zimbește și el. Dar de ce nu? Nu s'au vedut oare în țara asta numiri și mai boacâne?

De cinci ani își mânâncă amarul printre hoți și ucigași. A venit aici plin de dorul de a munci, convins că directorul unei temniți are un rol social mare, dar s'a desgustat repede. Reformele cerute de el n'au fost admise; ba l-au amenințat chiar că dacă nu s'astempără îl dau afară. Și a făcut și el ca ceilalți: și-a încasat leafa la sfârșitul lunii, și n'a mai dat cu săptămânile prin temniță.

A lăsat-o în îngrijirea grefierului și a gardienilor, iar el și-a petrecut timpul jucând cărți cu funcționarii salinelor, einstindu-se cu aceștia, ajungând alcoolic pe nesimțite. De viața trecută nici nu-și mai aduce aminte.

N'a mai citit de ani de zile o carte; mintea i s'a întunecat, trăsăturile feței i s'au schimbat cu totul; cine i-ar fi vedut altă-dată chipul palid de ascet, nu l-ar mai fi recunoscut.

Pic-pic... Nr. 7, bineeeee!...

Stroe întinde palma afară, și-o lipește apoi de templu-i roșie care svinește ingrozitor.

De ce nu l-a lăsat soarta nici de astă-dată să trăiască liniștit? Într'o zi, i s'a adus de la Văcăreșci un condamnat la muncă silnică. Cum l-a introdus în cancelarie, nenorocitul i-a cădut în genuchi și i-a strigat: „Sunt nevinovat!”

Eră atâta disperare în glasul lui, și s'a uitat cu atâta încredere în ochii directorului, că de și Stroe eră obicinuit să audă de la condamnați mai în fiecare zi strigătul acesta, de astă-dată l-a cređut. Nu i-a spus nimic condamnatului, dar s'a pus pe cercetat și s'a încredințat singur de groaznicul adevăr. Altul făcuse crima pe care trebuia s'o ispășească condamnatul, și oropsitul nu avea pe nimeni în lume care să-i ceară dreptatea. Nevasta lui trăia de mult cu omoritorul. Soția ucisului eră acum bucuroasă să nu se mai descopere ucigașul, de oare-ce pretinsul omoritor fusese deja condamnat să-i plătească daune

câteva miș de lei. Zadarnic a umblat Stroe în persoană să-i revizuască procesul, de geaba a făcut raport de grațiere, piaza rea a nenorocitului eră mai tare!

Ce poate să-i facă, îi face Stroe ca să-i îmbunătățească traiul, prea puțin înse ca să aducă cât de puțină alinare unui nevinovat. L-a scutit să muncească în salină și-l ține toată ziua în cancelarie, departe de ceilalți ocași.

Momentul cel mai dureros e seara. Bietul nevinovat e silit să doarmă la un loc cu ceilalți, invidioși de favorurile acordate lui, și Stroe se uită prin gratiile ferestrei cum nenorocitul se sbate zadarnic să ațipească între ceilalți arestanți cari dorm deja de mult.

Ce poate fi mai îngrozitor pe lume decât să fi condamnat pe nedrept?

Ești acusat câte-odată de o nimică toată de care te știi nevinovat, și tot suferi; dar să fii învinovățit de un omor pe care nu l-ai făptuit, și să fii aruncat în fundul unei oane? Societatea te asvêrle, ca pe un netrebnic, afară din sinul ei, te îngroapă de viu, — și tu ești nevinovat! Stroe se gândește la toate astea, dar nu poate să facă nimic. Convine singur că nu strică decât fatalitatea, căci judecătorii sunt și ei oameni, și „errare humanum est“. Dar dacă toți oamenii aceștia își ispășesc aci câte o greșală, de ce să scape nepedepsiți judecătorii, cari în definitiv greșesc și ei când condamnă un nevinovat?

Acum, de câte ori vede convoiul de ocași îndreptându-se spre salină, și aude zingănitul fioros al lanțurilor, Stroe nu mai are decât un gând: „Care dintre toți nenorociții ăștia o mai fi nevinovat?“

Și sunt — îi cunoaște și-i arată cu degetul chiar tâlharii, „colegii“ lor, cum ne cunoaștem noi colegii din școală și spunem: „Ăsta-i bun și ăsta-i reu“.

Streășina cântă înainte: Pic-pic .. Și departe sentinela: Nr. 9, bineeeee!...

Stroe zimbește straniu. O ultimă amintire, numai de o săptămână. Un tiner a venit să viziteze temnița în tovarășia unor doamne.

E procurorul care a pronunțat rechisitorul în contra nevinovatului, și acesta îl recunoaște de cum intră. Și procurorul îl recunoaște:

— Ei, tot mai sustii că ești nevinovat?

În loc de răspuns, tinerul primește în cap o lovitură teribilă. Creerii i se risipesc pe pământ. Cade mort la picioarele doamnelor înspăimântate.

— Acum da, sunt vinovat, am pentru ce să stai în ocnă, răcnește asasinul sinistru.

Scena l-a impresionat pe Stroe profund. A doua zi a dat poruncă tuturor condamnaților să se alinieze și i-a întrebat pe rând la câți ani sunt condamnați?

În fața grefierului și a paznicilor înmărmuriți, a redus pedeapsa ficăruia:

— Tu la câți ani ești condamnat?

— Pe viață, pentru omor.

— Ai să mai faci numai cinci ani.

— Dar tu?

— 15 ani; condamnat militar, pentru desertare și rănire.

— Ai fost de când ești aici pe-acasă?

— Nu, să trăiți.

— Îți dau 15 zile concediu, să te duci să-ți vezi nevasta și copiii.

Pe când ocașii se uită nedumeriți unul la altul, se adresează grefierului:

— Mâne e ziua dtale; să le dai drumul la toți să se plimbe câte-un ceas prin sat.

Nu i s'a respectat porunca și peste două zile i-a venit ordin telegrafic să-și dea demisia. Și-a dat-o, de la zi'nții a lunii viitoare, dar mai 'nainte a procurat ocașilor, prin mijloace pe care le-a putut cunoaște numai el, ca director, instrumentele necesare ca să poată să evadeze. L-a chinuit pe el societatea, le-a ajuns să-l trateze de nebun — aude, nebun! fiind că vrea să dea drumu hoților — dar o să se răsbune și densusul. A avut o idee mare, genială. Să dea drumul la toată oca; să rupă lanțurile la 300 de condamnați și să le zică „Liberi! plecați în lume!“, să plătească cu libertatea lui trei sute de libertăți.

Începe să se crape de ziuă. Ploaia a încetat. Departe, sentinela strigă mereu: Nr. 10, bineeeee!...

Lui Stroe i se părea că aude șoapte.

Nu se 'nșeală; la doi pași de el, apare din pământ un cap sângerat, cu ochii injectați, eșiți afară din orbite. Se sbate să-și scoată trupul.

E al nevinovatului! A! condamnații au reușit să-și sape tunelul, cu ajutorul instrumentelor procurate.

Stroe aleargă afară în cămașe, apucă capul nenorocitului care se sbate îngrozitor, cu limba scoasă din gură, aproape să-și dea sufletul, și-l trage afară. E numai răni. De strimt ce-a fost tunelul, a eșit gol: hainele i-au rămas lipite pe lături.

După ei apare altul, și altul, și tot așa trei-sute, trăgându-se afară unui pe altii. N'au mai rămas în temniță decât cei din carceră. Fie-care, cum ese, se uită speriat împregiur, ca pasărea scăpată din colivie, și-apoi o ia năuc peste câmpii. Stroe mulțumit le urmărește fuga nebună spre libertate, ridând cu hohote Ha! Ha! Ha! Ha! Ha! pe când sentinela strigă departe: Nr. 12, bineeeee!...

Telega, 25—28 decembre 1899.

RADU D. ROSETTI.

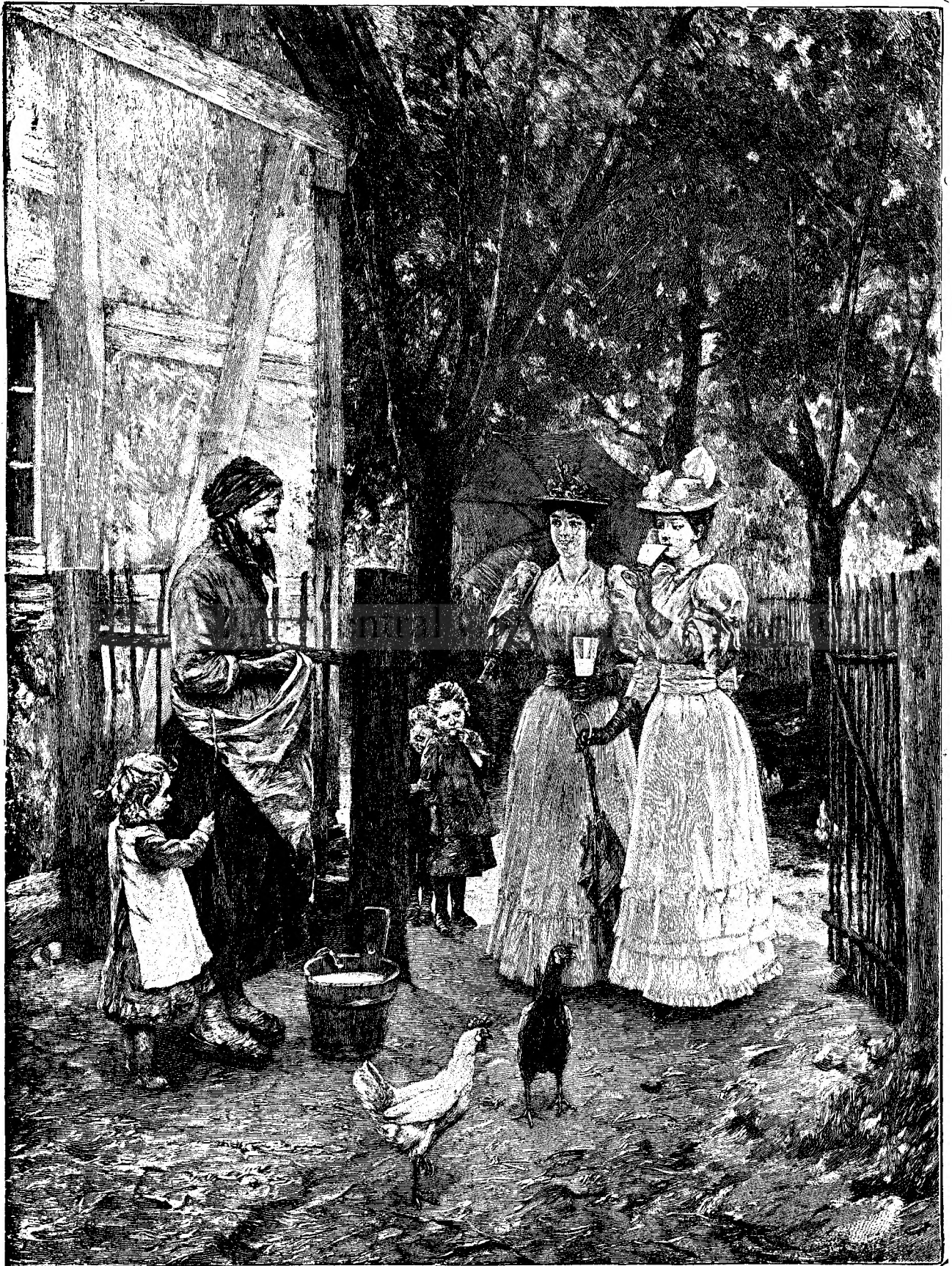

E t e r n .

Când ți-am scris aceasta vorbă, ce-mi cuprinde viața 'ntreagă
Și chiar ănsași nemurirea sufletului meu robit
De ființa ta, altarul, căruia me 'nehin cucernic,
Nici n'am stat la îndoială a ști, nici nu m'am pripit,
Ca și c'o făgăduință, care n'o să se 'mplinească,
Și cu care vreați pe-o clipă pe-un copil să-l amăgești,
Nici n'am vrut să fie-o frasă, o minciună sunătoare,
Ce solemn declamatoric oare cui va o rostești!
Vorba-aceasta, frăție, este testamentul ultim,
Ce 'ntr'un dor de agonie tremurând ți l-am scris,
Este tot, ce-ți mai rămâne în viață de la mine
Ca dovadă de-o iubire, de cari poate tu ai ris.

ELENA DIN ARDEAL,

Cura de lapte.

V a r i e t a s . . .

— *Vre-un an de-o fi... Ne dam inele.*

A dragostei dovadă.

Amorul nost îl cunoșcea

Și lumea de pe stradă ...

Și-acum tu nu me mai cunoști

Și ridi când me privești ...

— *Și-acum eu nu te mai cunosc*

Și plâng când me privești ...

Budapesta.

OCTAVIAN.

S t r i g o a i a .

Novelă de *Karl Emil Franzos.*

(Fine.)

Eu alergaiu la el și-l strinsei în brațe.

„Henryk, scumpul meu Henryk! — șoptii eu, iartă-me! — și me podidiră lacrimile.

El tremurá tot, gâfăia din piept, și capul îi tremurá convulsiv, apoi își lăsă capul pe pieptul meu și prinse a plânge tare, dureros, de te prindea mila de el...

Medicul prinse pe servitor de mână și-l conduse afară. Remaserăm singuri. Eui condusei pe Henryk la scaunul lui, me aședai acolo și eui îngennchiai lângă el.

El plângea în continuu atât de desperat, cu atâta patimă, cum nu mai vedusem nici odată pe un om plângend.

„O George! — zise el într'un târziu, — eui sunt atât de nefericit, atât de nefericit...

„Aî fost! — strigai eui. — Voiam a-l mângăia, dar de emoțiune numai de abia putui îngănă aceste vorbe.

El elăti din cap și-mi zise:

„Ba nu! Acesta e un morb, ce nu l-oî perde 'n veci!

„Iubite Henric! — zisei eui și-mi veni putința de a rîde iarăș. — Tu aî nimerit bine cuvintele, a fost un morb de sânge ori de spirit — tot un drac! dar a fost un morb. Și astfel de boale trebuie să le invingă omul, dacă numai voeșce. Îmi promiți, că vei voi — Henryk?

El nu response nimic, plânse desperat, și eui nu-l conturbai. Aceste n'au fost lacrimi timide, isvorite de sine, ci eră binefăcătorul rezultat al noiei emoțiuni teribile — o ploaie caldă după o furtună groaznică.

Apoi se ridică și me privi aspru și amabil.

„Voesc, George! Dar nu am curagiul. — Cugetă, — adause el apoi, — de atunci nici n'am mai fost în salonul, unde...

El se oprî roșind.

„Atunci vom merge împreună! -- zisei eui, îl luaiu la braț și-l condusei afară prin coridor.

Fedor ne eși înainte. Când privi fața stăpânului seui și-î vedu ochii strălucindu-î, atât se emoționă fidelul bătrân, cât ingenunchia și-mi sărută mâna, fără de a-l putea oprî.

Braț la braț intrarăm în salonul, unde ședuse Aniula. Eră în aceea stare, cum fuse în seara din urmă, ce o petrecurăm aci. Și totuș! cât de altcum apare azi! Atunci lumina luminărilor și înainte de toate prezența acelei creaturi minunate da o înfățișare fantastică pe lângă toată ruina. Azi, în lumina zilei, ni se arată pustie, urită, respingătoare.

Am intrat tăcend și tăcend am privit în giur. Aci aternă Madona cu barbă, colo Iosif cu ceapsă, oglinda spartă, din colo un scaun sfărmat, impregiurului hârburi de sticlă.

Sigur că de atunci n'a mai călcat nimenea în acea odaie, o pătură groasă de praf zăcea pe toate. Dar, spre a face icoana mai sêlbatică și pustiirea mai respingătoare, nu eră trebuință de acest praf.

Eui privii giur-impregiur, odată, de doue ori, de trei ori. Apoi îmi cădură ochii pe amicul meu si pe cicatricea de pe fruntea lui. Și cum priviam așa și cugetam, îmi veni — nici eui nu șeiu cum — gustul de a rîde.

...Pentru o fată nebună și reutăcioasă fu înscenată bătaie și omor, boală și supărare. Aceasta a fost tragedia cea mai comică, ce se poate. Pentru aceasta fată stricată! Și să nu ridă cu hohot cine va audî?

Dar eui me reținui din considerații pentru amicul meu. Îl priviam pe furis. El tot privia, tăcend, în giur de sine, de la bărboasa Madonă la Iosif cel cu căiță și iar înapoi. Dar și fața lui deveni schimbată. Și când ni se împreunară privirile — erupserăm ambii într'un rîs cu hohot, voios, fără margini, din fundul inimii.

Și ridend ne cuprinserăm în brațe și ne spriginirăm unul pe altul.

„Acesta fu un vis al dracului! — zise el în fine. — Atât de prost și înfricoșat, atât de înfricoșat și prost!

„E gata visul! — strigai eui. — Dar acum la cale!

„Plecăm! — response el. Chiar azi, Eui te petrec pân' la Heidelberg și de acolo mare-î lumea!

...Iancu pachetă geamantanele mele cu fața cea mai veselă.

„Domnule! — zise el, — atât de cuminte ca mine, totuș nu e nici am în lume. Ți-am spus eui, când te adusei aci: „E bine, că vii dta, că în po-triva unei strigoî numai un fermecător poate ajută.“ Și dta aî ajutat!

„Da, — zisei eui ridend, — îmi pricep eui meș-teșugul! — Apoi privii la patul, unde me luptasem cu moartea săptămâni întregi, și me bufni iar risul, de și eră cam jalnic...

Târziu după amiază plecarăm spre Stanislanow. Când ajunserăm la stejarii țiganilor, chiar apunea soarele și arborii se ridicau visibil și lămurit spre bolta cerului cea flăcărată.

Henryk se uită lung într'acolo. Apoi me prinse de mână.

„Eui șeiu unde voi merge de la Heidelberg. La lacul Zurich. Acolo trăeșce în esil o rudă a mea, contele Rymski din Polonia. Bătrânul are o unică ființă, care înseninează seara vieții sale, dar mi-am propus să fiu atât de tiran, și să-î răpesc aceasta ființă. Verișoara mea cea amabilă, blondă, liniștită, Clara — ea nu poate nebuni pe nici un om, dar poate ferici pe cel ce o va poșede. Ce zici la asta? — Ce am zis eui la asta!

Trad. de

IOAN POP RETEGANUL.

Descânțece și farmece.

4. Descântec de Dânsule.

Purces-au Irodie, doamna zinelor cu 9 hore de voiniei, cu 9 hore de fete, jucând și saltând, codrii infrângând, câmpii răsunând, apele turburând. Când au fost la mijloc de cale, de cărare, întelnit-au pe (cutare) la joc luat-l-au ca jocul să le joace, ca mesele să le întindă, păharele să le umple; el jocul nu le-a jucat, mesele nu le-a întins, păharele nu le-a umplut, că nu s'a priceput; ele reu s'au mâniet, în sus l-au suit și în pământ l-au trântit, sângele i-au bătut, carnea i-au mâncat, fața i-au îngâbenit, cu morții l-au alăturat, cu nume de mort l-au lăsat; el șede și se vâlcărește, nimeni în lume nu-l aude, numai Marie, Sântămărie, și-l întreabă și-i zice: ce te vâlcărești și te mișelești? dar cum nu me voi vâlcăra și nu me voi mișeli, că am purces pe cale, pe cărare, și când a fost la mijloc de cale în-timpinatu-m'au doamna Irodie, doamna zinelor, cu 9 hore de voiniei, cu 9 hore de fete mari, la joc luat-m'au, ca jocul să le joc, ca mesele să le întind, ca păharele să le umplu; eu jocul nu l-am jucat, mesele nu le-am întins, păharele nu le-am umplut, ele reu s'au mâniet, în sus m'au svêrlit și în pământ m'au trântit, în chip de mort m'au lăsat, cu morții m'au alăturat; nu băgă seamă și te du la (cutare) care a descântă, cu mătura le-a mătură, cu cuțitul le-a tăia, în chetre le-a încuea, să rămăe curat, luminat ca argintul strecurat, ca aurul curat, ca soarele în senin, amin.

Cu mătură și cu cuțit să se descânte.

5. Să mătură casa de trei ori și să gândești: nu mătur casa de paie, de gunoaie, și o mătur de fapt, de dat, de căscare, de strigare, de toate urăciunile; și după ce-i stringe gunoii la ușe, să pui trei cărbuni aprinși în gunoii și să pui gunoii într'un sac și sacul să fie spart la fund, și să te duci la pârliu și să zici: cine mi-a dat cu o mână eu îi dau cu doue, și zici până în nouă; și când îi zice cine mi-a dat cu nouă, să zici eu îi dau cu amândouă și cine mi l-a dat neinfocat eu îl dau foarte infocat și cine mi l-a dat pe gură eu îl dau pe dos și să se ducă din casă în casă, și din sat în sat, și din vad în vad, pân' a nimeri pe capul cui mi l-a dat.

Date la lumină de:

V. A. URECHIA.

G h i c i t o r i .

La trup pepene, la chicioare răschitoare,
la coadă secere.

Cocoșul.

Țarna toți me 'mbrătoșează,
Vara toți me depărtează.

Soba.

Nici sus, nici jos,
Nici afară, nici în casă.

Fereastra.

Titirează brează, departe nechează.

Pușca.

Gură n'am, suflet n'am,
Dar spuie la ori și care
Cusurul ce are.

Oglinda.

Într'un vârf de molivită
Ferbe-o oală cu chisălită.

Furnicaru.

Într'o vâlcelușă
Latră o cățelușă.

Moara.

Foltea în sus, foltea în jos,
Foltea vine mânios.

Fusul.

Bulgăre de aur
Joacă pe pele de taur.

Soarele.

Am cămăși nenumărate
Și le port pe toate îmbrăcate.

Varza.

O ființă mititică
Umblă cu casa în spinare.

Melcu.

Am un ou mititel,
Îngrădește frumușel.

Acul.

Patru frați stați la un loc,
Înveliți într'un cojoc.

Nuca.

De la noi și pân' la voi
Numai zale și parale.

Stelele.

O scorbură uscată
Țipă ca o porcea turbată.

Vioara.

Doue lemne hodolemne
Ș-un braț de surcele.

Scara.

Am o fată buboasă
Șade cu vodă la masă.

Strugurele.

Resteu rece marea trece.

Șearpele.

Pălărie într'un picior.

Ciuperca.

Ce-i în tufă, și nu suflă.

Oul.

Culese de la Ghiță Pătulică, comuna Suraia. (România.)

CHRISTEA N. ȚAPU.

S A L O N.

Reprentațiunea teatrală din Brașov

Reprentațiunea teatrală, aranjată în Brașov vineri în 4/17 maiu an. c. de o societate de diletanți, a avut un succes cât se poate de îmbucurător. La aceasta reprentațiune s'au jucat piesele: „Între patru ochi“, comedie într'un act, tradusă după L. Fulda de dna Elena A. Mureșianu, și „Vacanții“, comedie tot într'un act de cunoscuta noastră scriitoare, dna Maria Baiulescu.

Comedia „Între patru ochi“ este o drăgălașă piesă de salon, în care tinerii însurați dr. Alexandru Manea și soția sa Steluța, așteptându-și oaspeții, ce-i invitase la o serată la dânsii, învață a se cunoaște mai bine unul pe altul, și în deosebire Steluța, care alergă prea mult după petreceri în societatea cea mare, învață a pretui pe soțul seii, a cărui societate de aici înainte devine pentru dânsa cea mai plăcută. Serata se zădărnicește în urma zăpăcelii bătrânului servitor Avram, care uitase să dea la poștă invitările pentru această serată. Tinerii soți nu se supără de loc pentru aceasta, de oare-ce petrecerea „între patru ochi“ în așteptarea oaspetilor i-a apropiat mult unul de altul, ferindu-i totodată de cursele baronului Cornel de Petrov, care umblă a se introduce în inima Steluței.

Întreagă piesa este plină de dialogurile cele mai interesante, în care se ating diferite relațiuni sociale, și presărată de la început până la sfârșit cu un umor foarte fin. Traducerea a fost făcută într'o limbă corectă și elegantă.

Rolele în această piesă au fost împărțite în modul următor: Steluța: dna Elena A. Mureșianu; drul Manea: dl profesor N. Bogdan; baronul de Petrov: dl Iuliu Enescu, funcționar la filiala „Albinei“; camiera Veta: dșoara E. Cernea, și servitorul Avram: dl profesor M. Jantea. Toate rolele au fost bine jucate, așa încât piesa a făcut un efect deosebit, urmărită fiind de la început până la sfârșit cu cel mai viu interes. Cu deosebire dna Elena A. Mureșianu, cunoscută ca bună putere dramatică încă de la alte reprentațiuni de mai 'nainte, s'a distins prin jocul seii elegant, natural și plin de viață.

Piesa „Vacanții“ de dna Maria Baiulescu, cunoscută prin localisările sale: „Un om buelucaș“ și „Un idil la țară“, publicate în „Biblioteca teatrală“ a „Societății pentru fond de teatru român“, ne transpune într'un oraș de provincie în România. Deputatul Iorgu Sergiu și prietini seii Nicu Dorcean și Alexandru Vulpescu își petrec vacanțiile în chefuri, pretextând că sunt reținuți de diferite afaceri, pe când soțiile lor se află în vilegiatură în Nouă lângă Brașov. Soția lui Iorgu, Mița, perdându-și răbdarea, se întoarce acasă și-l găsește pe Iorgu și pe prietini seii tocmai în mijlocul unui chef sdravăn cu lău-

tari. După o mică scenă familiară, la care are un rol foarte hazliu servitorul Veniamin, îngrijitorul pivniței, Mița îi spune lui Iorgu, că vor avea ca oaspe pe profesoara Margareta Norian, o prietină a sa din pension, cu care se întâlnise din întâmplare în Sinaia. Iorgu o sfilecește, de oare-ce cu un an mai 'nainte în București făcuse curte Margaretei, spunând că nu este însurat și făcând-o să creadă, că o va lua de soție. Ca să scape din încurcătură, el hotărăște a-și pune ochelari negri, pretext că suferă de o boală de ochi, și a se face răgușit. Barba, ce o purtase în București, din norocire și-o răsesse în decursul vacanțiilor. Margareta vine, îl recunoaște pe Iorgu cu toată prefacerea lui și hotărăște să-l pedepsească. Ea spune prietinei sale, că e hotărâtă să se mărite după tinerul procuror Gogu Vișinescu, care venise de curând în oraș și-i propune, să le închirieze apartamentul de sus din casa lor. Mița primește, de și-ș aduce aminte, că odată Vișinescu îi făcuse curte și că Iorgu nu-l prea are la stomach. Iorgu inse, care nu aflase nimic de proiectul de căsătorie al Margaretei, se face foc și cătran, când Gogu vine la dânsul și-l roagă să-i închirieze cuartirul. Între ei se întâmplă o scenă violentă, în care Iorgu provoacă la duel pe fostul seii rival, când Mița și Margareta, cari urmăriseră această scenă, pășesc la mijloc și esplicându-i lui Iorgu neînțelegerea, îi impacă. — Într'aceea sosesc și celelalte doue doamne (Zoe și Dina, soția lui Nicu Dorcean și a lui Alexandru Vulpescu) de la Brașov. Negăsindu-și bărbații acasă, vin la Iorgu, să se înformeze despre dânsii. Iorgu trimite după dânsii la o grădină, unde se află „la o expartisă“, și când cei doi bărbați dau față cu nevestele lor, din nou se întâmplă o interesantă scenă conjugală. Supărarea se impacă prin împărțirea despre logodna Margaretei cu Vișinescu și cocoanele hotărăsc, că de aici înainte vor petrece vacanțele împreună cu bărbații lor. Scena se încheie printr'o horă în onoarea tinereii părechii.

Comedia dnei Baiulescu are o mulțime de situațiuni comice, care te fac să izbucnești în ris și este scrisă într'un limbagiū fluent și potrivit persoanelor, care-l vorbesc. Cu deosebire servitorul Veniamin face mare haz prin observările sale originale. Dna Baiulescu a dovedit prin această lucrare a sa, că are mult talent de observare și că și-a însușit tehnica dramei într'un mod remarcabil, așa încât în urma acestei prime încercări de lucrare dramatică originală putem aștepta și alte lucrări, în care talentele dânssei pe acest teren se vor afirmă din ce în ce mai mult.

Înscenarea piesei, condusă de ênsăsi autoarea, a fost cât se poate de reușită. Dșoara Elisa Iasiavici a jucat rolul Miței, dșoara Stela Bidu pe al Margaretei, dșoara Eleonora Dima pe al Zoci și dșoara E. Cernea pe al Didinei, — toate în modul cel mai natural și cu cel mai deplin succes. Dintre bărbați dl profesor Aurel Ciortea a avut rolul lui Iorgu, dl profesor Ioan Pricu pe al procurorului Vișinescu, dl Ilie Savu rolul lui Veniamin, iară dnii Sofron Roșca și Iuliu Enescu pe al prietiniilor lui Iorgu: Nicu Dorcean și Alexandru Vulpescu. Și dânsii au fost foarte potriviți în aceste role. Cu deosebire dl Ciortea s'a distins prin pricerea și lejeritatea cu care a jucat rolul lui Iorgu, iară dl Savu în rolul servitorului Veniamin a ținut publicul într'o continuă ilaritate,

Reprezentățiunea a fost bine cercetată și publicul a răsplătit pe diletanții ambelor piese, precum și pe dna Maria Baulescu, cu vii și numeroase aplauze. Venitul reprezentațiunii este destinat pe seama bibliotecilor populare din despărțemintele Brașov și Trei-scaune ale Asociațiunii.

Toți cei ce au luat parte la producțiunea de vineri 4/17 l. c., s'au depărtat cu dorința, ca asemenea producțiunii să se repeteze cât mai des și cât mai curând.

Mulți se întrebaș, că oare într'un oraș ca Brașovul, unde avem atâtea elemente inteligente, nu s'ar putea constitui o societate permanentă de diletanți, care să întoamească anual cel puțin câte 3—4 reprezentațiuni ca cea de vineri seara ?

Vederemo !

CORESPONDENTUL.

LITERATURĂ.

De la Academia Română. Prima ședință publică săptămânală s'a ținut vineri la 4/17 maiu, cu următoarea programă : Dl Gr. G. Tocilescu : O nouă inscripțiune despre niște călcări de teritoriu din partea Dacilor liberi în anul 180 d. Chr ; dl Gr. Ștefanescu : Asupra cutremurilor de pământ din România în timp de 1390 de ani ; dl general C. Brătianu : Notite asupra asociațiunii geodesice internaționale. — Academia Română a trimis ministerelor din București următoarea adresă : „Prin legațiunea imperială a Germaniei din București s'a exprimat dorința de a se trimite publicațiunile diferitelor instituțiunii ale României la biblioteca universității din Würtemberg. Academia Română dând spre acest scop publicațiunile sale, ve roagă să bine-voii a dispune să i se înainteze și publicațiunile statistice și ori ce alte publicațiunii ale acestui departament, spre a fi trimise la Würtemberg. În schimb, se vor trimite aceluși minister publicațiunile oficiului statistic din Würtemberg.“ — Azi vineri, 11/23 maiu, Academia iarăș a ținut ședință publică, fiind înscris dl D. C. Ollanescu cu comunicarea : România la expoziția universală din Paris.

Dșoara Elena Văcărescu distinsă de Academia franceză. Ziarele parisiene scriu, că Academia franceză a acordat dșoarei Elena Văcărescu premiul „Jules Favre“ destinat a recompensă opera literară a unei femei. Dșoara Elena Văcărescu a publicat în limba franceză un volum de poezii populare românești și un volum de poezii originale, intitulat „Chants d'Aurore“. Cu amândouă a obținut mare succes.

Uniunea Românilor din Transilvania cu biserică romano-catolică sub împăratul Leopold I. „Sub acest titlu dl dr. teol. George Popovici protopresbiter ort. român în Logoj a scos la lumină, în tipografia diecesană din Caransebeș, un volum de 263 pagini în 8°. În prefață autorul ne spune pentru ce a scris aceasta lucrare. Iată cuvintele dsale cari totodată indică și tendința : „Între multele nefericiri, venit-a asupra Românilor și desbinarea confesională, întemplată în Transilvania la finea veacului al XVII. După ce acest act intristător a fost prezentat în lumină falsă, aflat-am de bine a compune *sine ira et studio*, istoricul uniunii din 7 oct. 1698, după cum am putut din izvoarele istorice române și străine.“ Va să zică, combate unirea și pe uniți, sau precum mai serie „unația“ și pe „uni-

ati“. Întru cât a reușit, vor judecă alții, căci „Familia“ nu se ocupă nici de politică, nici de discuții confesionale, cari de regulă nu produc nici un folos, ci numai amărăciune. Prețul 2 cor. 50 fileri sau 3 franci.

Revista pedagogică. Dl dr. Petru Șpan anunță, că din cauza timpului înaintat spre sfârșitul anului școlar și din cauza multelor sale ocupațiuni, numai la 1 ianuarie 1902 va scoate revista sa pedagogică, pe care o signalarăm și noi.

TEATRU.

Societatea pentru fond de teatru român în Sălagiū. Aflăm cu bucurie, că Români din Sălagiū pregătesc o primire foarte călduroasă Societății pentru fond de teatru român, care anul acesta își va ținea adunarea generală în Șimleu la 1. 2. și 3 august n. Spre acest scop, fruntașii s'au întrunit și au format un comitet central și alte 12 subcomitete prin toate părțile Sălagiului. Președinte al comitetului central, care conduce toate pregătirile, este Rds. dn. vicar Alimpiu Barbolovici, vicepreședinte dl Andrei Cosma, notari dnii Gavril Trif și dr. Coriolan Meseșian, casar dl Vasile Vop, controlor dl dr. Mihai Pop. În numerele viitoare vom da detalii.

Teatrul Național din București. Dl Ștefan Sihleanu, noul director general al Teatrului Național, depunând jurământul la ministerul de culte, căruia aparține teatrul, s-a luat postul în primire. Cu aceasta ocaziune dsa a ținut o alocuțiune artiștilor Teatrului Național, arătând că a primit să ia direcțiunea la începutul unei noi stagii, fiind convins că va putea contribui la ridicarea acestei instituțiuni. Artiștii, ne spune „Voința Națională“, de unde scoatem aceasta informațiune, au salutat pe dl Ștefan Sihleanu cu strigăte de „Bine ați venit“. — Repetițiunile au început luni cu piesele „Iuliu Cesar“ de Shakespeare și „La corecțional“.

Reprezentăție teatrală în Beregsău. Corul plugarilor români din comuna Beregsău, comitatul Timișului, a dat la sf. George o reprezentație teatrală sub conducerea învățătorului George Subu, ajutat de preotul Ioan Balta. S'a jucat „Sărăcie lucie“ comedie populară cu cântece într'un act, de Iosif Vulcan. Apoi a urmat dansul.

Teatru în Sf. George. Tinerimea țerană din Tritiul-de-sus a dat în săptămâna trecută în Sf. George o producțiune teatrală. S'a jucat comedia în 3 acte : „Întemplarea curioasă“, de țeranii sub conducerea lui Simeon Suciū și a învățătorului Sâmpălean, având îndemnul de la preotul Nicolae P. Rașiū.

Concert și teatru în Bozovicī. Corul vocal bisericesc gr. or. român din Bozovicī a aranjat în ziua hramului bisericesc „Înălțarea Domnului“, în 10/23 maiu concert, în care s'a cântat compoziții de T. Popovici și Vidu. Apoi s'a jucat „Sâmbăta morților“ dramă populară de Raupach, localisată de T. V. Păcățian. După teatru a urmat dans până dimineața.

Producțiune musicală-teatrală în Recița-montană. Reuniunea română de cânt și musică din Recița-montană aranjează duminică la 26 maiu n. producțiune musicală-teatrală. Se vor cânta compoziții de Vidu și Mureșan ; apoi se va juca comedia „Zăpăciții“ într'un act, localisată de Teochar Alexi. După teatru, dans.

MUSICĂ

Reuniunea română de muzică din Sibiiu s-a anunțat al doile concert ordinar pentru eri joi la 23 maiu, serbătoarea Înălțării Domnului, în sala de la „Gesellschaftshaus“ sub conducerea dirigentului H. Kirchner și cu concursul muziceii militare. Programul a fost următoarea: 1. „Preludiu“, la actul al III-lea din drama musicală „Stephania“, pentru orchestră de H. Kirchner. — „Nănie“, pentru cor mixt și orchestră de I. Brahms. — 3. „Crăiasa Țelelor“ (Elverskud) baladă svedică pentru soli, cor și orchestră de W. Gade. — 4. „Recitația și Doina“ pentru o voce de sopran cu acompaniament de orchestră, din opera populară română „Mărioara“ de H. Kirchner. — 5. „Hora“ piesă de concert pentru cor mixt și orchestră de G. Dima.

Compozițiunile dlui I. Vidu. Se pot procura direct de la autor în Lugos: „Liturgia St. Ioan Chrizostom“ (pentru cor bărbătesc.) Prețul: 6 coroane. „Liturgia St. Ioan Chrizostom“. (Terzet pentru școlari.) Prețul: 6 coroane. — „Moțul la drum“. (Cor bărbătesc cu solo.) Prețul 70 bani. „Nu deserați!“ (Cor bărbătesc.) Prețul: 70 bani. „Bobocel și inele“. (Cor bărbătesc.) Prețul: 70 bani. — „Serenadă“. (Cor bărbătesc.) Prețul: 60 bani. — „Taci bărbate“. (Cor mixt cu soli.) Prețul: 70 bani. — „Severina“. (Conține 10 coruri mixte și bărbătești cu acompaniament de pian și soli.) Prețul: 6 coroane. „Crișana“. (Dans național pentru piano.) Prețul: 1 coroană.

PICTURĂ și SCULPTURĂ.

Expoziție artistică la Ateneul din București. Mercuri la 8 maiu n. s'a deschis în Ateneul Român din București expoziția mai multor pictori și sculptori tineri. Expoziția cuprinde vr'o 80 de pânze semnate de dñii: G. Mirea, C. Aricescu, Alpar, Lucian, Petrescu, Ioan Marinescu și sculpturi datorite dlor Bălăcescu, Spete și Storek. Dl Ion Marinescu este fiu de țeran, originar din județul Argeș, care espune pentru prima-ora în București. Dsa, ne spune „Voiața Națională“, posedă peste 800 de tablouri: peisage, studii, portrete, pasteluri etc. Dintre cari numeroase peisagii de o reală valoare, adevărate bucăți rupte din natură.

Românii la Columna lui Traian. La 10 maiu v. avea să fie prezentată publicului la Ateneul din București, după o conferență ținută acolo dl de V. A. Urechia, până considerabilă a tinerului pictor italian Grimani, care representă „omagiul Românilor la columna lui Traian“. Dl Urechia, încungiurat de ceilalți delegați români, ceteșce discursul seü, ascultat de ministrul instrucțiunii publice al Italiei și de un număr mare de popor. Acest tablou, compus remarcabil în colorile cele mai vii, face cea mai mare onoare tinerului artist.

Portretul lui Eustiniu Murgu. Dl A. D. Xenopol, rectorul universității din Iași, a luat inițiativa d'a înzestră universitatea aceea cu portretele tuturor foștilor profesori ai Academiei Mihăilene, ai școalei Vasiliene și a tuturor foștilor și prezenților profesori ai universității. Portretul înțeleptului și duiosului profesor Ifimie Murgu, primul profesor de filosofie în Iași, a fost găsit după multă cercetare și străduință.

Portretul acestui profesor a fost găsit la un preot ungar din Seghedin, într'un portret colectiv al deputaților Ungariei din anul 1863. E un cap de Român, de o seducătoare frumusetă, ale cărui plete negre se coboară, până la o barbă respectabilă, așternută pe piept. O privire impunătoare deschisă, isvorită din lumina unor ochi expresivi fermecători de frumoși. Casa Haeck a reprodus acest portret în mărime naturală, cu o deosebită dibăcie. Acest portret e unul dintre cele mai interesante ale viitoarei galerii.

BISERICĂ și ȘCOALĂ.

Completarea capitlului mitropolitan din Blaș. Dl *Ioan V. Russu*, noul canonic din Blaș, numit de Maj. Sa, are un trecut laborios. A fost profesor la școalele din Blaș și ca atare a scris „Istoria Transilvaniei“, apoi s'a înaintat protopop la Sibiiu, unde a propus timp mai îndelung limba română la gimnasiul de stat, a fost secretar mai apoi membru în comitetul Asociațiunii și la ultima alegere de mitropolit a fost candidat în locul al treile. Lună în 13 l. c., ne spune „Unirea“, de unde scoatem aceste date, membrii capitlului bobian, întruniți sub presiunea mitropolitului, au ales canonic în locul remas vacant prin moartea lui dr. *Ioan Rațiu*, pe secretarul mitropolitan dr. *Isidor Marcu* bărbat în floarea vârstei, care a luat doctoratul în teologie la universitatea din Viena, a funcționat apoi ca prefect și profesor de teologie în seminariul clerical propunând și religia la gimnasiu. A publicat un Catechism pentru gimnasiu, acum tipăreșce un manual de teologie pastorală pentru seminarii.

Alegere de protopresbiteri. La 11 maiu s'a ținut în Turda alegerea de protopresbiter gr. or. al tractului Turzii, sub presiunea dlui dr. Eusebiu R. Roșca, în calitate de comisar consistorial. Părintele Iovian Mureșan, paroc în Trăsnea, a întrunit majoritatea voturilor. Părintele Teodor Ciortea, paroc în Coșocna, administratorul protopresbiteral, a avut 13 voturi. — În sinodul protopresbiteral al tractului Agnita, întrunit sub presiunea dlui asesorului consistorial Moise Lazar, pentru alegerea de protopresbiter, administratorul protopresbiteral N. Moldovan a obținut 28 voturi, iar dl I. B. Boiu, fost profesor la gimnasiul din Brașov, 19.

Directorii fundațiunii Șuluțiane, precum aflăm din „Unirea“, este convocat pe ziua de 1 iunie n. la Blaș. Cu o zi mai înainte e convocată comisiunea pentru revederea socotelilor fundațiunii.

Doctori noi. Dl *Traian Vuia*, candidat de avocat, a fost promovat la universitatea din Budapesta doctor în drept. — Dl *Fulviu Artur de Tamaș*, fiul proprietarului Grigore de Tamaș Miculescu din Chior, a fost promovat la universitatea din Cluș doctor în medicina universală.

Jubileu profesorului Marinescu din Beinș, despre care am dat o scurtă informație în nr. trecut, precum aflăm ulterior, s'a ținut în ajunul serbătorii Sf. George. Sala mare de gimnastică a gimnasiului, împodobită cu ramuri de brad, având în frunte ca inscripțiune numele jubilarului și anii seii de serviciu 1861—1901, precum și portretele episcopilor fundatori Samuil Vulcan și Mih. Pavel, a fost înțesată de lume, care a aclamat călduros pe jubilar,

când a intrat în societatea colegilor săi profesori, dintre cari unii i-au fost elevi. Începându-se esecutarea programei, dl Radu Cupariu, profesor, ca conducătorul societății de lectură a tinerimei Samuil Vulcan, a salutat pe jubilat prin un discurs plin de cel mai sublim idealism național. Mare impresiune a produs apoi cuvântarea dlu director Ioan Butean, un orator escelent, cu o voce simpatică și cu o predare naturală. A zugrăvit cu colorii vii ținutul Vascau—Beins—Orade, unde s-a petrecut jubilanțul toată activitatea în serviciul culturii. Culmea emoțiunii s'a atins descriind viața familiară a bătrânului profesor, care a avut soție și șese copii, cari înserând pe rând toți au încetat din viață. Lacrimile îl podidiră pe serbătoritul și nici un ochi din sală n'a ramas neatins de aceasta impresiune. În numele tinerimei studioase l-a salutat studentul F. C. Bontescu prin o cuvântare caldă. În numele foștilor săi elevi a luat cuvântul profesorul Teodor Bulc, adresându-i o frumoasă și măduoasă cuvântare. Celelalte puncte indicate în program s'au esecutat întocmai. În sfârșit bătrânul jubilat urecă tribuna și încheieă festivitatea prin o cuvântare emoționantă, mulțumind tuturor pentru onoarea ce i s'a făcut. Seara profesorii, foștii elevi și inteligența din loc s'au întrunit la o masă comună în localul cofetariei. La mulți ani!

C E N O U.

Hymen. Dl dr. *Ioan Rațiu*, candidat de avocat în Arad, s'a logodit cu veduva dna *Georgina Roșescu* n. *Antonescu*, în Arad. — Dl *Arcadie Procopici*, asistent silvic la i. r. direcție a bunurilor fondului religionar gr. or. din Bucovina și dsoara *Marioara Piotrovski*, fiica reposatului paroc și esarch Ioan Piotrovski din Budeniț, își vor serbă cununia la 2 iunie st. n. în Budeniț. — Dl *Romul Gombos*, absolvent de teologie din Vidra-de-sus, s'a logodit cu dsoara *Marioara Chiorean* din Cianul-deșert. — Dl *Ilie Popa* și dsoara *Elena Moga* se vor cunună duminică în Selite.

De la Asociațiune. Rds. dn preposit *I. Moldovan*, precum aflăm din „Tribuna“, fiind bolnav și prea ocupat, s'a dat dimisia din postul de președinte al Asociațiunii.

Serbarea zilei de 10/23 mai în București, a doue-zecea aniversare a încoronării, s'a ținut cu mare pompă. În reversatul zorilor 21 tunuri au anunțat solemnitatea. La 10¹/₂ Te-Deum la mitropolie, în prezența regelui și reginei, a principelui și principesei României, încungiurați de Curțile regale și princiare; asistând ministri, președinții și vicepreședinții și biurourile senatului și camereii, senatori și deputați, curtea de casațiune și de compturi, corpul profesoral, curțile și tribunalele, primarul capitalei cu consiliul comunal, camera de comerț, înalții funcționari ai statului, oficerii din armata permanentă, teritorială și din rezervă. Armata a fost așezată pe strade și piețe, între palat și mitropolie. Pornirea de la Palat a Curții s'a anunțat prin 101 tunuri. La 11¹/₂ ore regele a primit defilarea pe bulevardul universității, înaintea statuei lui Mihaiu Viteazul. De la orele 8 seara musicile militare au cântat în grădinele și piețele publice. Ziua aceasta s'a serbat cu solenitate în toate comunele urbane și rurale din țară.

A zecea aniversară a morții lui Ion Brătianu. Vineri, 4/17 maiu, s'au implinit zece ani de la moartea lui Ion C. Brătianu. Pelerinagiul ce se face în fiecare an, cu ocazia acestei aniversări, la mormântul său, s'a ținut duminica trecută. Un tren special a plecat din București spre Florica, unde s'a oficiat serviciul religios la mormânt. Serviciul divin a fost celebrat de episcopul Dunării-de-jos, Partenie, cu asistență strălucită. Apoi dl D. A. Sturdza a pronunțat un discurs. În sfârșit a vorbit studentul în medicină Vișoiu, vicepreședintele asociației studențescii. Din viața lui Ion Brătianu, serie din incidentul acesta „Cronica“, se exală mai ales un cald și nelintit patriotism. Inima lui a bătut puternic pentru toate țerile locuite de Români și privirea lui a fost vecinic ațintită spre idealul neamului românesc.

Procesul de presă al „Tribunei“. La 20 l. e. s'a pertractat la curtea cu jurați din Cluș un nou proces de presă intentat ziarului „Tribuna“ pentru doi articoli publicați anul trecut din incidentul opririi adunării din Sanislău și a concertului din Baia-mare. Dl Andrei Balteș, responsabil pentru redacțiune, a fost judecat la un an și trei luni închisoare de stat și la o mie și o sută coroane amendă. Contra sentinței s'a anunțat recurs de nulitate.

Asociațiunea Națională Aradană. Cetim în „Tribuna Poporului“, că comitetul Asociațiunii Naționale Aradane a ținut ședința sub președința dlu director Petru Truța. După ce s'au discutat afacerile curente, s'a hotărît ca adunarea generală să se țină a doua zi de Rusalii. În afară de ședința oficială, dl dr. Oncu a adus la cunoștință, că fondul pentru Casa Națională din Arad sporește atât de îmbucurător, încât e vorba numai d'a se face planul și a se hotărî ce proporțiuni să i se deie Casei, pentru ca apoi să se poată începe clădirea.

Congresul medicilor din România. Zilele acestea și anume la 11/24, 12/25 și 13/26 maiu se ține la București al V-lea congres al Asociațiunii generale a medicilor din țară, în amfiteatrul institutului de bacteriologie și anatomie patologică. Cu aceasta ocaziune congresul va vizită institutul condus de dl dr. Victor Babeș.

Societatea studenților români din München, „Patria“, a ținut a treia serbare aniversare a sa eri joi, 23 maiu n., în sala cea mare de la „Kreuzbräu“ sub patronagiul dlu Carol Arnold de Günther, consulul general de acolo al României. Cuvântul de deschidere a fost rostit de presidentul societății dl Ioan Artimescu.

Serbare amânată. Aflăm din „Voința Națională“, că Liga culturală din București a amânât pentru luna august procesiunea la mănăstirea Dealul, pe care am anunțat-o în nr. penultim.

Maiu la Năsăud. Junimea studioasă de la gimnasiul superior fundațional din Năsăud va aranjă la 25 maiu n. maiu în grădina gimnasiului, eventual în sala de gimnastică.

Au murit: *Alesandru Silași*, protopop gr. cat. în Bistrița, presidentul institutului de credit și economii „Bistrițana“, la 19 maiu, în etate de 67 ani; — *Petru Boticiu*, preot gr. or. în Luncșoara, Bihor, la 8 maiu n., în etate de 61 an.

MERSUL TRENURILOR.

Valabil de la 1. mai 1901.

Budapesta—Orade—Predeal—București						București—Predeal—Orade—Budapesta.					
		Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.	Person.
Budapesta	pleacă	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15					
Szolnok	"	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19					
Szajol	"	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33					
P.-Ladány	"	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55					
Berettyó-Ujfalu	"	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33					
M.-Peterd	"	—	3 —	—	1 00	—					
M.-Keresztes	"	—	3 12	—	1 14	—					
Bihar-Püspöki	"	11 48	3 32	—	1 36	—					
Oradea-Mare	soséște	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11					
Oradea-Mare	pleacă	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18					
Velența	"	—	4 05	—	2 30	2 25					
F.-Oșorheiü	"	—	4 16	—	2 41	—					
Teleagd	"	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50					
Aleşd	"	†1 02	4 56	†7 28	3 21	†3 04					
Vad	"	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26					
Ciucea	"	2 16	6 31	8 37	4 53	4 16					
Huedin	"	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52					
Jegenye	"	3 15	7 49	†9 33	†6 01	—					
Ciuş	soséște	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55					
Ciuş	pleacă	4 20	8 50	10 47	8 30	6 11					
Apahida	"	4 41	9 07	11 11	8 59	6 27					
Ar. Gyeres	"	5 56	10 16	12 36	10 41	7 27					
Sz. Kocsárd	"	6 33	10 56	1 40	11 31	7 52					
M. Ujvár	"	6 40	11 03	1 58	11 40	—					
Felvinț	"	6 48	11 12	2 07	11 50	—					
Aiud	"	7 11	11 34	2 32	12 20	3 16					
Teuş	soséște	7 32	11 52	2 55	12 46	3 32					
"	pleacă	—	12 24	—	1 43	3 37					
Küküllőszeg (Blaş)	"	—	1 07	—	2 28	9 5					
Blaş	"	—	1 14	—	2 36	—					
Kis Kapus	"	—	2 15	—	3 48	9 47					
Mediaş	"	—	2 33	—	4 03	10 01					
Sighişora	"	—	3 47	—	5 43	11 —					
Homorod-Kőhalom	"	—	5 35	—	7 54	12 26					
Feldiora	"	—	7 16	—	9 40	1 35					
Braşov	soséște	—	8 —	—	10 25	2 09					
"	pleacă	—	11 —	—	—	2 19					
Predeal	soséște	—	1 11	—	—	3 31					
București	"	—	8 05	—	—	9 10					
București	pleacă	—	7 50	—	—	9 15					
Predeal	"	—	3 32	—	—	1 12					
Braşov	soséște	—	5 00	—	—	2 18					
"	pleacă	—	7 48	—	—	5 8					
Feldiora	"	—	8 27	—	—	5 58					
Homorod Kőhalom	"	—	10 03	—	—	7 44					
Sighişora	"	—	11 40	—	—	9 45					
Mediaş	"	—	12 40	—	—	10 53					
Kis Kapus	"	—	1 25	—	—	11 50					
Blaş	"	—	2 16	—	—	12 40					
Küküllőszeg (Blaş)	"	—	2 21	—	—	12 58					
Teuş	soséște	—	3 02	—	—	1 42					
"	pleacă	12 05	3 38	8 48	—	2 07					
Aiud	"	12 28	3 58	9 07	—	2 29					
Felvinț	"	12 54	4 20	9 30	—	2 51					
M. Ujvár	"	1 03	4 27	9 37	—	3 58					
Sz. Kocsárd	"	1 58	4 32	9 53	—	3 11					
Ar. Gyeres	"	2 30	5 12	10 30	—	3 48					
Apahida	"	4 02	6 27	11 45	—	5 02					
Ciuş	soséște	4 27	6 48	12 07	—	5 24					
Ciuş	pleacă	5 23	7 00	12 32	—	6 13					
Jegenye	"	†6 11	7 59	†1 14	—	7 16					
Huedin	"	6 40	8 37	1 44	—	7 55					
Ciucea	"	7 09	9 19	2 15	—	8 37					
Vad	"	7 47	10 08	3 01	—	9 32					
Aleşd	"	†7 59	10 25	†3 15	—	9 49					
Teleagd	"	8 11	10 42	†3 28	—	10 07					
F.-Oșorheiü	"	—	11 01	—	—	10 27					
Velența	"	8 32	11 10	—	—	10 37					
Oradea-Mare	soséște	8 38	11 17	3 57	—	10 44					
Oradea-Mare	pleacă	8 43	11 36	4 10	—	11 04					
Bihar-Püspöki	"	8 52	11 47	—	—	11 14					
M.-Keresztes	"	—	12 05	—	—	11 37					
M.-Peterd	"	—	12 17	—	—	11 50					
Berettyó-Ujfalu	"	9 23	12 29	4 50	—	12 05					
P.-Ladány	"	10 06	1 34	5 40	—	1 19					
Szajol	"	11 21	3 8	6 59	—	3 04					
Szolnok	"	11 44	3 35	7 32	—	3 37					
Budapesta	soséște	1 50	6 20	9 40	—	7 10					

Oradea-Mare—Arad.

		Person.					
Oradea-Mare	pleacă	10	20	4	30	7	—
Ósi	"	10	30	4	41	7	16
Less	"	10	48	5	01	7	40
Cefa	"	11	03	5	19	8	05
Salonta	"	11	26	5	44	8	46
Kőtegyán	"	11	46	6	05	9	15
Sarkad	"	11	57	6	17	9	31
Giula	"	12	21	6	44	10	01
Ciaba	"	2	23	7	06	4	32
Chitighaz	"	2	54	7	18	5	03
Curtici	"	3	28	7	45	5	38
Arad	soséște	3	55	8	48	6	05

Arad—Oradea-Mare.

		Person.					
Arad	pleacă	5	10	11	20	9	35
Curtici	"	6	—	11	49	10	07
Chitighaz	"	6	14	11	57	10	54
Ciaba	"	6	40	2	33	11	50
Giula	"	7	27	3	05	5	26
Sarkad	"	7	47	3	27	5	56
Kőtegyán	"	†7	56	3	39	6	10
Salonta	"	8	23	4	10	6	47
Cefa	"	8	42	4	34	7	18
Less	"	9	04	5	—	7	51
Ósi	"	9	21	5	19	8	16
Oradea-Mare	soséște	9	32	5	30	8	31

Numerii cei groși înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineața. — Numerii sēm-
nați cu † înseamnă stațiunile, unde trenurile numai condiționat se opresc.